

فدراسیون کوهنوردی و صعودهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران

نتیجه بررسی حادثه آزمون ورودی مربیگری درجه 2 سنگنوردی

استان البرز - دیواره پل خواب

1399/07/15

1399/07/22

1399/11/13

24 جلسه

7 نفر

31 نفر

محل حادثه:

تاریخ وقوع:

تاریخ آغاز بررسی:

تاریخ پایان بررسی و ارائه نظر:

تعداد جلسات:

اعضای اصلی کمیسیون:

تعداد کارشناسان مهمان:

به نام پروردگار یکتا

غم بزرگ را به کاری بزرگ تبدیل کنیم.

توران پیرهادی

از آنجایی که روح انسان با حادثه بیگانه است، سال ها قبل در بدو شکل گیری کمیسیون بررسی حوادث با تغییر نام و رویکرد آن به پیشگیری از حوادث، بر این امید بودیم که با توجه و تمرکز بر روی ابعاد فرهنگی و فنی، کمتر شاهد حادثه باشیم. ولی گویا به سبب ماهیت و سرشت کوهنوردی و بی توجهی ها و سهل انگاری ها، آن طور که شایسته بود موفق نبودیم و شاهد این موضوع، برگزاری هر از چندگاه این کمیسیون بر اثر حادثه ای تلخ و تائر برانگیز است.

زمانی که ضرورت تشکیل این کمیسیون از سوی فدراسیون احساس شد، کسی نمی دانست که روزی فرا خواهد رسید که یکی از ارکان آن و شاید مهمترین آن ها، "کمیته آموزش" به جهت حادثه ای که در حین آزمون ورودی مربیگری درجه دو سنگنوردی رخ می دهد، مورد نقد و بررسی قرار خواهد گرفت. بر کسی پوشیده نیست که این حادثه هم به مانند دیگر حوادث، بر اثر یک سلسله خطای انسانی رخ داده است. ولی آنچه که آن را از دیگر حوادث متمایز می کند رخدادی ست در بالاترین رده رسمی کوهنوردی کشور، فدراسیون، بنیانگذار کمیسیون.

با این توصیف دور از ذهن به نظر نمی رسد که این وابستگی تأثیری در روند رسیدگی این حادثه نداشته باشد و ما هم در اینجا در پی اثبات اعضای کمیسیون نیستیم، چرا که بر این باور و اعتقادیم که عملکرد انسان ها، روشنگر استقلال و منش آن ها است و بی تردید بهترین و منصفانه ترین داوری ها از سوی جامعه صورت خواهد گرفت.

آنچه که کلامی یا پیامی را انسجام و قوام می بخشد همانا صداقت، تجربه و تخصص، درک عمیق از حادثه، وجدان بیدار، حس مسئولیت، عدم قضاوت شتابزده، جستجو و بررسی موشکافانه، تکیه و احترام به خرد جمعی تمامی کسانی است که آن را تحقق بخشیده اند.

ما تمام تلاشمان را به این امر معطوف داشتیم که لحظه ای از مسیر انصاف و عدالت خارج نشده و به دور از هرگونه نگاه جانبدارانه و محافظه کارانه موضوع را بررسی و تصمیم گیری نماییم و نیک می دانیم با اعلام نظر، گروهی برآشفته و گروهی اقتناع می شوند. این امری بدیهی و محال است که بتوان نظر همه را تأمین نمود. آنچه که لحظه ای از نظر دور داشتیم و برای این جمع از اهمیت والایی برخوردار بود حقیقت فاجعه ای بود که تحت بررسی داشتیم.

ز درد نکته سنجی هر که آگاه است می داند

که معنی در دل اول خون شود و آنگه سخن گردد

شوک خبر تاسف برانگیز حادثه پل خواب منجر به درگذشت جوان خوشنام، مرتضی نادی هنوز افکار جامعه کوهنوردی را رها نکرده است، با اینکه برخی بر این نظر هستند که مرور زمان بر روی حوادث و فجایع گرد فراموشی خواهد نشاند، ما بر این باوریم که این حادثه به سادگی از اذهان زوده نخواهد شد. از این رو به دور از شتابزدگی و فارغ از سپری شدن زمان اولین جلسه را با حضور کارشناسان مهمان و ... در تاریخ 22 مهر ماه آغاز کردیم و در پی آن سه جلسه دیگر را (که یکی به بازسازی صحنه حادثه در پل خواب اختصاص داشت) به همان روش برگزار نمودیم.

در پایان با جمع آوری نظرات کارشناسانی که از حس مسئولیت برخوردار بودند، گزارش و تحلیل شرکت ویونا (مجری بازسازی صحنه)، جمع آوری اطلاعات حاضرین در آزمون، مراجعه مکرر به فایل های سه جلسه عمومی و مرور و بررسی تمامی اطلاعات در دسترس و به جهت همگرایی و دقت بیشتر، آخرین نسخه آیین نامه ها و دستورالعمل ها را مبنا قرار داده و بسیار متفاوت با روش کمیسیون های قبلی منطبق با اصول و روش های علمی، همسو با قوانین و مقررات حقوق ورزشی کشور موضوع را در بیست جلسه با حضور تمامی اعضا مورد نقد و بررسی قرار دادیم.

ابتدا تعریف و تعبیری از خطا و تقصیر با عناوین اهمال - بی مبالاتی - غفلت - سهل انگاری - عدم مهارت و آزمودگی لازم - عدم رعایت مقررات و آیین نامه ها و نادیده گرفتن رویه برای اعضای کمیسیون روشن شد، سپس جدولی مبتنی بر مجموع عوامل ، بر مبنای بند های آیین نامه ها و مرتبط با سمت ، میزان اهمیت و تاثیرگذاری در وقوع حادثه بر اساس مقیاس پنج سطح لیکرت (بسیار کم - کم - متوسط - زیاد - بسیار زیاد) در نظر گرفته شد. از سویی دیگر به منظور تعیین میزان کم کاری و کم توجهی به انجام وظایف نمره ای بین یک برای کمترین و 20 برای بیشترین قصور تعیین شد که حاصل ضرب این دو مبین نمره نهایی آن آیتم است. از مجموع نمرات نهایی عددی بیش از 100 به دست می آید که با تقسیم آن به تناسب، درصد سهم قصور هر فرد مشخص می شود. از ویژگی های این روش می توان به عدم اعمال سلیقه و نظر و اجماع و دقت بالا اشاره نمود.

موضوع از منظر عوامل موثر در روز حادثه و عوامل موثر مدیریتی مورد بررسی قرار گرفته و سهم هر فرد از کوتاهی و خطا از حادثه مشخص شد. جدول ضمیمه نشان دهنده راه پیموده شده است.

در نهایت کمیسیون به این نتیجه رسید:

بی تردید اقدامات، تصمیمات و نگاه های مدیریتی جزئی از عوامل موثر و انکار ناپذیر در افزایش یا کاهش بروز حوادث است. توجه به جایگاه ها و تصمیمات مدیریتی بی شک به جهت پیشگیری از بروز حوادث در آینده بسیار مهم و با ارزش است، اما تاثیر حضور کادر برگزاری در محل وقوع و مداخله و در نتیجه جلوگیری از وقوع فاجعه بر کسی پوشیده نیست.

از منظر عوامل مدیریتی، ریاست فدراسیون آقای رضا زارعی 3.8 درصد، دبیر فدراسیون آقای حسین مقدم 14.2 درصد، رییس کمیته آموزش آقای محمد جدانیان 44.8 درصد، دبیر کمیته آموزش آقای میرعلی آقا سیدی 27.7 درصد ، رییس بخش سنگنوردی آقای حسن جواهرپور 9.5 درصد مقصر شناخته شده اند.

بدیهی است بیشترین تاثیر و مسئولیت متوجه افرادی ست که مستقیما در محل حادثه حضور و مسئولیت داشته اند که براین اساس آقای حسن جواهر پور به عنوان سرپرست و آزمون گیرنده به میزان 84.80 درصد و آقای محمد جدانیان به عنوان ناظر 15.20 درصد مقصر دانسته شده اند.

از آنجایی که آزمون دهندگان اعم از حمایتچی و صعود کنند، به منظور سنجش میزان توانایی در آزمون شرکت می نمایند بدیهی ست، هرگونه اشتباه و یا خطا توسط ایشان امری طبیعی و تبعات ناشی از این اشتباهات باید توسط کادر برگزاری کنترل شده و صرفا موجب کسر نمره از شرکت کنندگان شود. بنابراین کمیسیون هیچ سهم تقصیری برای شرکت کنندگان قائل نیست. شایان ذکر است مطابق نظر کارشناسان حاضر در صحنه بازسازی و همچنین نظر کارشناسی شرکت ویونا عملکرد حمایتچی مطابق آموزش های ارائه شده توسط فدراسیون بوده و قصور یا اشتباهی از سوی حمایتچی صورت نگرفته است. در خصوص امداد رسانی توسط نیرو های امدادی همچون هلال احمر و اورژانس، با توجه به شدت حادثه عملا امکان انجام اقدامات تاثیرگذار دور از ذهن بود. اگرچه بهبود سرعت و کیفیت عملیات امدادی همواره از نیاز های پر اهمیت جامعه کوهنوردی ست.

هیچ لغزشی به خطا بدل نمی شود، مگر آنکه کمر به اصلاح آن ببندیم.

واژه ها مضمون و مفهوم خود را از دست داده اند. آموزش، ایمنی، مسئولیت، پوزش و در یک کلام اخلاق.

گویا آب از آب تکان نخورده و انگار نه انگار کسانی امیدشان به یاس مبدل شده و جان شیرین انسان عاشقی بر اثر بی تدبیری به تاریکی گراییده است. زندگی برای همه در جریان است و تا ما خردمندانه و مسئولانه کارها را راهبری نکنیم فردای مان هم کماکان به مانند امروز با اندوه و افسوس همراه خواهد بود. رویدادی که ما از آن به نام حادثه یاد میکنیم، فاجعه ای بود که جلوگیری از آن کار چندان سخت و دشواری نبود. حادثه، پیشامدی ناگهانی و پیش بینی نشده است، در حالی که از یک تیم مسئول، کارآمد و کارآزموده بعید است که در حین آزمون با عدم رعایت اصول ایمنی، آفریننده یک فاجعه باشند و ما آن را

در عین بی تفاوتی حادثه بخوانیم) تکرار واژه حادثه در نگارش این بیانیه توسط کمیسیون به دلیل مصطلح بودن واژه حادثه است) و در برخورد با آن سستی نماییم.

از فدراسیون انتظار می رفت، با توجه به اهمیت موضوع و خدشه دار شدن بنیان آموزش، اقدامات درخور مطابق ماده 66 آیین نامه انضباطی فدراسیون های ورزشی را با افرادی که مسئولیت مرتبط داشته اند، اجرا نماید لیکن، با توجه به عدم انجام این مهم توسط فدراسیون، پیشنهاد می شود:

مطابق ماده 7 و همچنین بندهای 4،6،7 و 10 ماده 20 آیین نامه کمیته انضباطی فدراسیون های ورزشی نسبت به اقدام انضباطی متناسب و تعلیق اعضای کمیته آموزش که مسئول در حادثه بوده اند اقدام نماید.

همچنین مقرر گردد آقای مقدم، دبیر محترم فدراسیون، ضمن پیگیری دقیق و کارا در انجام مصوبات لازم، نظارت مستمر و موثر به حسن انجام امور توسط کمیته ها را در راس امور خود قرار دهند. همچنین مقتضی است آقای زارعی، ریاست محترم فدراسیون، نظارت کافی و وافی به انجام امور محوله به دبیر را با ریزبینی پیگیری نموده و گزارشات مناسب اخذ و در اختیار جامعه محترم کوهنوردی قرار دهند. بی شک بهبود ایمنی و آموزش فدراسیون، امری متعالی در بهبود کیفیت و کمیت کوهنوردی و صعودهای ورزشی خواهد بود.

در مدت زمانی که به مطالعه و بررسی این موضوع مشغول بودیم به نکات کلیدی و ارزشمندی برخورد کردیم که برای بهبود سطح کیفی و ایمنی آموزش می توانند مفید فایده قرار گیرند.

در بسیاری از کشورها روش ها و شیوه هایی در زمینه های مختلف به اسم افراد ثبت می شود که به عنوان یک اصل بکار گرفته می شود. از آنجا که زنده یاد مرتضی نادری مربی ای بوده که در راه آموزش جان خود را از دست داده، استفاده از این اصل می تواند در کاهش بروز اتفاقات ناگوار در آینده موثر باشد:

اصل نادری (ندا دهنده):

" دریافت و مطالعه آیین نامه های موجود فدراسیون و سعی در راستای اجرای بی کم و کاست آنها از مهمترین وظایف تک تک کادر برگزاری ست. به یاد داشته باشیم هدف از ورزش تقویت جسم و روح، رهایی از تنش ها و شناخت ارزش های وجودی و ایجاد اتحاد است که با رعایت شأن یکایک شرکت کننده ها، وفاداری به آموزش با کیفیت، و از همه مهم تر حفظ سلامت و ایمنی علاقه مندان به ورزش، امکان پذیر است."

در همین راستا به فدراسیون پیشنهاد می شود:

- 1) الزام کلیه عوامل برگزاری دوره های آموزشی به رعایت اصل "نادری".
- 2) ایجاد کمیته ای تحت عنوان "ایمنی و نظارت بر آموزش" با هدف:
 - جمع آوری آمار حوادث در دوره های آموزشی و بررسی آنها جهت تعیین راهبرد های پیشگیری از اینگونه حوادث.
 - ارائه و پیشنهاد نقطه نظرات لازم جهت بازبینی طرح درس ها و شیوه نامه ها به کمیته های تخصصی زیر نظر مستقیم دبیر فدراسیون.
 - بررسی کلیه دوره های آموزشی در حال برگزاری به صورت هدفمند به منظور:
 - تعیین و تشویق باشگاه ها و مربیان متعهد به آموزش با کیفیت.
 - توییح مدرسین و باشگاه هایی که امر آموزش را به صورت جدی و با پذیرش مسئولیت، انجام نمی دهند.
 - توجه بیشتر به افکار مسموم و مغایر با تعریف ورزشی در کنار اخلاق حرفه ای و سلامت روح و روان.
- 3) توجه بیشتر به کمیته انضباطی و اعلام تصمیمات آن به جامعه محترم کوهنوردی.

- برخورد قاطع و موثر با افراد خاطی به منظور جلوگیری از کاهش کیفیت آموزش و بروز حوادث و اطلاع رسانی آن به جامعه کوهنوردی بدون ملاحظه و چشم پوشی.
- 4) توجه ویژه به نقش تعیین کننده ناظر و دیگر عوامل برگزاری دوره ها به دور از نگاه ظاهری و تشریفات.
- 5) تهیه چک لیست شرح وظایف برای عوامل برگزاری و الزام به تکمیل و تایید آن به عنوان یکی از مدارک مورد نیاز اجباری در برگزاری دوره ها.
- 6) تهیه فرم گزارش حادثه (حتی حوادث ناچیز یا شبه حادثه) و الزام به تکمیل و تایید آن به عنوان یکی از مدارک مورد نیاز اجباری در برگزاری دوره ها.
- 7) به کارگیری نفرات متخصص و جوان در کمیته آموزش.
- 8) جلوگیری از برگزاری دوره های آموزشی فاقد سرفصل های مناسب و به روز و همچنین الزام کمیته ها به بازبینی شیوه نامه ها و سرفصل ها در فواصل زمانی معین و مناسب و تعیین معیار های واضح، علمی، مناسب و مشخص برای قبولی و مردودی در کلیه سطوح آموزشی.
- 9) تعیین حد نصاب های مشخص آموزشی و ایمنی و اعلام آن ها از طریق شیوه نامه های آموزشی.
- 10) تبیین منشور اخلاقی دوره های آموزشی و ایجاد مسیر ساده و مشخص به منظور اجرایی شدن آن در فدراسیون و باشگاه ها.

در پایان ضمن آرزوی تندرستی برای جامعه کوهنوردی کشور ، امیدواریم غروب زندگی مرتضی نقطه پایان اینگونه وقایع و منشاء اثری در روند بهینه آموزش باشد، تا شاید بدین گونه از درد جانکاه خانواده و دوستان بکاهد.

نتیجه کارشناسی حادثه در 5 صفحه تنظیم و به تایید اعضای کمیسیون رسید.

مهدی شیرازی - رییس

محمد حسین حاتمی - دبیر

حمید مساعدیان - عضو

محمد حاتم آبادی فراهانی - عضو

محمود میرنوری - عضو

حسن گرامی - عضو

علیرضا بلاغی - عضو

پی نوشت: این بیانیه نتیجه کارشناسی بوده و واژه های مورد استفاده فاقد معنای حقوقی ست.